

Jeremy Miles AS

Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi,

Ynni a'r Gymraeg

24 Mai 2024

Annwyl Jeremy,

Tata Steel UK

Yn ein cyfarfod Pwyllgor ar 9 Mai ynghylch ein heconomi werdd, cefais fy synnu o glywed gan ddarparwyr sgiliau fod llawer o weithwyr Tata yn gweithio â thrwyddedau sydd ond yn ddilys ar eiddo Tata, er enghraifft, trwydded fewnol Tata o ran gwaith fforch godi nad yw'n cael ei chydabod gan gyflogwyr allanol. Ystyr hyn yw, er y gall rhywun fod yn yrrwr fforch godi medrus gyda degawdau o brofiad na allant gael swydd yn gwneud y gwaith hwn yn rhywle arall oni bai eu bod yn uwchraddio i dystysgrif gan gorff achredu cymeradwy yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch. Nodaf hefyd fod hyfforddiant gwaith fforch godi yn cael ei grybwyll yn benodol fel rhywbeth a ddarperir fel rhan o gymorth sgiliau Llywodraeth Cymru i staff Tata yn yr adolygiad yn 2019.

Dywedodd Colegau Cymru wrthym eu bod yn gweithio ar fapio'r sgiliau a enillwyd yn Tata ar draws i gymwysterau a gydnabyddir yn eang, fel y gall gweithwyr sydd mewn perygl o gael eu diswyddo ddefnyddio eu sgiliau gyda chyflogwyr eraill. Er fy mod yn falch o glywed bod gweithwyr yn cael cefnogaeth, mae'r sefyllfa hon ymhell o fod yn ddelfrydol. Disgwyliaf y bydd y broses hon yn rhwystredig i weithwyr sy'n gorfod cael ardstiad newydd ar gyfer sgil y maent eisoes yn hyfedr ynddo. Rwyf hefyd yn pryderu y gallai hyn olygu bod y pwrs cyhoeddus, yn ei hanfod, yn talu am yr aneffeithlonrwydd hwn, ac yn gorfod ariannu dau gymhwyster sydd bron yn union yr un fath yn ôl pob tebyg ar gyfer y gweithwyr hyn.

Fel rhan o'u tystiolaeth ar 9 Mai dywedodd Colegau Cymru wrthym hefyd nad yw cyfathrebu [â gweithlu Tata] yn wych. Ni allwn ei wneud ar ein pen ein hunain. Ac nid yw hynny'n pwyntio bys at y

sector Addysg Bellach nac at Lywodraeth Cymru; mae'n rhaid iddo fod yn beth cyfunol. Siaradais â dros 100 o weithwyr Tata yr wythnos diwethaf, pan gynhaliom y digwyddiad gyrfaoedd cyntaf, a oedd â nifer o ddarparwyr hyfforddiant yn bresennol. Byddwn i'n dweud nad oedd gan bron bob un ohonynt hyd yn oed syniad beth oedd y Cyfrif Dysgu Personol [PLA], ac roedden nhw i gyd yn dod atom ac yn dweud, 'A ydyn ni'n gymwys i gael unrhyw help?' Mae cymaint o help ar gael, ond dydyn nhw ddim yn gwybod hynny. Aethant ymlaen i ddweud bod angen rhagor o gydweithio, a bod pawb sy'n cymryd rhan yn rhannu'r bai am hyn gan mai *"We're all to blame, because we're the ones delivering the training, but sometimes we can't get past those gates, we can't get there"*. Fe ddywedon nhw fod angen i bobl roi'r gorau i fod mor amddiffynnol, yn eu barn hwy, a gadael i bobl ddod i mewn i gyfathrebu ynghylch yr hyn sydd ar gael i bobl, oherwydd nid yw pobl yn ymwybodol ohonynt.

Nodaf yn ein sesiwn ar 7 Chwefror pan ddywedodd eich rhagflaenydd wrth y Pwyllgor fod Llywodraeth Cymru yn hapus i barhau i gefnogi a buddsoddi yn sgiliau'r gweithlu ar gyfer cyfnod pontio a allai ddigwydd, ac, os oes pobl sy'n symud i sectorau gwahanol, yna mae rhannau eraill o'r economi sy'n tyfu a fyddai eisiau rhai o'r gweithwyr hynny, ac mae'r her felly, yn ymwneud â lefelau cyflog cymharol.

Mae cymorth sgiliau parhaus ar gyfer ailhyfforddi'r rhai sydd wedi colli eu swyddi ac i gefnogi gweithwyr a fydd yn parhau i gael eu cyflogi yn y gweithfeydd gyda'r sgiliau newydd y bydd eu hangen arnynt yn hanfodol. Mae'n bwysig bod unrhyw gymorth sgiliau a ddarperir gan y sector cyhoeddus yn cael ei wneud ar y cyd, fodd bynnag, a'i fod yn drosglwyddadwy, er mwyn sicrhau bod y rhai sy'n cael y gefnogaeth yn gallu dewis yn rhydd ble i ddefnyddio eu sgiliau, ac er mwyn sicrhau nad yw'r sefyllfa hon yn codi eto.

A fyddech cystal â rhoi gwybod eich barn ar y mater, gan gynnwys rhoi sylw i'r pwyntiau a ganlyn:

- Sut y mae Llywodraeth Cymru a sefydliadau eraill yn gweithio'n rhagweithiol i sicrhau bod gweithwyr Tata sydd mewn perygl o gael eu diswyddo yn ymwybodol o'r gefnogaeth sydd ar gael?
- A oes unrhyw heriau o ran sicrhau mynediad at y gweithlu i dynnu sylw at y gefnogaeth sydd ar gael iddynt?
- A yw'r cymorth sgiliau ar gyfer y rhai sydd mewn perygl o gael eu diswyddo yn cael ei ddarparu mewn ffordd gydweithredol, ac os nad yw, sut y gellir gwella hyn?
- A oedd unrhyw ofynion ynghlwm wrth gyllid sgiliau Llywodraeth Cymru, er enghraifft y dylai unrhyw ardystiad ar gyfer cyrsiau gael ei gydnabod yn eang y tu allan i Tata?

- A fydd unrhyw ofynion ynghlwm ag ariannu sgiliau yn y dyfodol, ar gyfer Tata ac yn ehangach, a bod yn rhaid i ardystiad gael ei gydnabod yn eang – ac nid yn ddefnyddiadwy yn fewnol yn unig?

Edrychaf ymlaen at gael eich ymateb ystyriol ar y materion brys hyn.

Cofion cynnes,

Paul Davies AS

Cadeirydd: Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg

